

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ח ניסן תשפ"ב: הדלקת נרות: ירושלים: 6:28 תל-אביב: 6:43 חיפה: 6:35 מוצאי שבת: ירושלים: 7:41 תל-אביב: 7:43 חיפה: 7:44 ר"ת: 8:20

פרשת מצורע

מדה כנגד מדה

כפי המידה שאדם נוהג עם הבריות כך נוהגים עמו מן השמים!

נלמד מהפסוק: "זאת תהיה תורת המצורע" (פרק יד-ב)

טהרת המצורע תלויה בכהן. ללמדנו בא, שאין טהרתו תלויה ברופא אלא בדיבור הכהן, כמו ששינונו במשנה (נגעים פי"ד) הכהן אומר טהור. ומכיון שמחלת הנגעים באה על חטא הלשון, על כן ציותה התורה לרפא את החטא א"כ בכח הדיבור [מדה כנגד מדה] להראות כי "מות וחיים ביד הלשון" (חפץ חיים עה"ת).

בעלון פרשת תזריע שאלנו במה שאמרו חז"ל בגמרא (עירובין סג.): "כל המורה הלכה בפני רבו ראוי להכישו נחש". והרי הקב"ה מנהיג עולמו בהנהגה של "מדה כנגד מדה", וא"כ צ"ע מהו ה"מדה כנגד מדה" שיש בעונש השריפה שבאה בדרך ההכשה של הנחש?

ונראה לומר כי ניתן למצוא את הקשר והשייכות של "מורה הלכה בפני רבו" גם לעצם ה"נחש" וגם לעצם הכשתו ב"ארס השורף". לעצם הנחש, עפ"י המבואר בגמרא (סנהדרין כט.) שהנחש הקדמוני השיא את חוה לאכול מעץ הדעת, ואף שיכל לטעון "דברי הרב (הקב"ה) ודברי התלמיד (הנחש) דברי מי שומעין" וממילא לא הייתה צריכה חוה לשמוע לו אלא להקב"ה, לא טען זאת הקב"ה בשבילו, כי "אין טוענין למסית". נמצא שהנחש - התלמיד, בהוראתו לחוה, התעלם לגמרי מהרב - הקב"ה, כביכול, כאילו הוראתו אינה קיימת ח"ו. כך גם הוראת המורה הלכה בפני רבו. מראה בזה כאילו רבו אינו קיים.

ולכן גם עונשו ב"ארס השורף". ויובן עפ"י מה שיש להקדים ולשאול מדוע כה חמור העוון של המורה הלכה בפני רבו עד שחייב מיתה? וביתר תמוה: הרי בגמרא (שבת קמט:) מבואר שמי שנענש חברו על ידו אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה, וא"כ מסתבר שהרב מוחל מיד לתלמיד כדי שלא יענש, וקיימא לן (קידושין לב.) שהרב שמחל על כבודו כבודו מוחל. ומדוע נענש התלמיד אם הרב מחל?!

וכבר הבאנו (בעלון פר' שמיני) את תרוצו של הגאון **רבי חיים שמואלביץ זצ"ל** שחומר העוון הזה בכך שמבטל את מעלת הזקנים, שרק כששומעין הנערים לזקנים נחשב שיש זקנים, אבל כשכל אחד מורה הלכה לעצמו מאבדים את הזקנים, וכקללת ישעיה הנביא (ישעיה ג-ה) "ירהבו הנער בזקן", ולכן לא מועילה מחילתו לענין זה, כי זה לא רק בעיה פרטית שלו אלא של כלל ישראל.

מענה לפי"ז נוכל לבאר, שהארס השורף מהכשת הנחש אינו בא כעונש, אלא מציאותו מוכרחת כתוצאה מחומרת העוון של פגיעה בכבוד רבותיו המבטלת את מעלת הזקנים. וכדוגמת היסוד הידוע של רבי חיים שמואלביץ שהפגיעה בזולת היא מציאות של אש שורפת ולא כעונש. וזהו שאמרו (אבות פ"ב מ"י) "והוי זהיר בגחלתך... שנשיכתן ולחישתן לחישתן שרף" והיינו כנחש השורף בארס שלו ולכן גם המורה הלכה בפני רבו ראוי להפגע בארס השורף.

בדרך זו נוכל גם להבין מה שדרשו חז"ל (בברכות סב:) על הפסוק "ויקם דוד ויכרות את כנף המעיל אשר לשאול" - כל המבזה את הבגדים סוף אינו נהנה מהם שנאמר "והמלך דוד זקן בא בימים ויכסהו בבגדים ולא יחם לו".

אמנם יש כאן הנהגת מדה כנגד מדה, אך צ"ב למה נענש, הרי מה שחתך את כנף המעיל היתה לו מטרה טובה להראות לשאול שאינו חפץ להרע לו? אלא גם כאן י"ל שאין זה כעונש אלא כתוצאה מוכרחת שהמבזה את הבגדים, מכל סיבה שהיא, אין לבגדים את הכח לחממו...

"הקב"ה גמל לי מדה כנגד מדה..."

סח הרב משה ויא שליט"א: שמעתי מתלמידי של החפץ חיים סיפור מדהים שאירע עמו באחד הפעמים שביקר בביתו וכך סיפר: "החפץ חיים היה אז בן כשמונים ושלוש כשביקרתי אותו. הוא שכב חלש במיטתו. לפתע הורה לי להתקרב אליו וביקש ממני שאפתח את פיו... הייתי נרעש ונפחד. לפתוח את פיו הקדוש של הח"ח? מי יכול לעלות כדבר זה במחשבתו?

אך הח"ח לא ויתר וחזר על בקשתו שאפתח את פיו. ברדת ובזיע פתחתי את פיו הקדוש. והנה ניגלו לעיני שתי שורות של שיניים צחורות, לבנות בוהקות, מסודרות ומתוקנות כראוי.

הוסיף החפץ חיים לבקש: "אנא, הואיל בטובך לספור כמה שיניים יש בפיו..." הזדעזעתי כמובן מעצם הרעיון, לבחון עמוק בתוך פיו הקדוש של עמוד התורה בדור ולספור את שיניו... "היאך אפשר לעמוד בזה? אך הח"ח דחק והפציר בי לספור את שיניו.

בלית ברירה התחלתי במלאכה. מניתי את שיניו של הח"ח והגעתי למספר 32, בדיוק כמספר השיניים שברא הקב"ה באדם, לא נחסרה ולא נפגמה אפילו שן אחת!

או-אז פנה אלי הח"ח בחיובו האוהב והפטיר: "הקב"ה גמל לי מדה כנגד מדה. אני שמרתי על הפה שנתן לי הקב"ה, לכן גם הוא שמר על הפה שלי..." **הלמות עמלים - ח"ב**

עלון "איטש לרעהו" פרשת מצורע הוקדש לעילוי נשמת

ר' אפרים דוד בן ר' אברהם יעקב סוחובולסקי זצ"ל

נלב"ע יג ניסן תשס"ד
ת . נ . צ . ב . ה .

שלא לדבר לשון הרע על הזולת!

נלמד מהפסוק "וציוה הכהן ולקח למטהר שתי ציפורים חיות טהורות" (פרק יד-ד)

וכתב רש"י: טהורות - פרט לעוף טמא, לפי שהנגעים באים על לשון הרע (ערכין טז): שהוא מעשה פיטפוטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרות צפרים שמפטפטין תמיד בציפצוף קול.

אמרו חז"ל בגמרא (פסחים קיח): כל המספר לשון הרע וכל המקבל לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים שנאמר "לכלב תשליכון אותו" וכתב בתריה "לא תשא שמע שוא" וקרי ביה לא תשיא. ויש להבין: מה הקשר והשייכות שיש בין מספר לשון הרע לבין מה שראוי להשליכו לכלבים, מה לכלבים וללשון הרע?

וביאר האלשיך הק' (שמות כג-א) שאדם צריך ללמוד ק"ו מהכלבים שלא חרצו לשונם, כאשר יצאו ישראל ממצרים, ואף שלא היה להם כל נזק גם אם היו נובחים, אך עכ"פ גם למעט אי-נעימות, נמנעו הכלבים מלגרום בלשונם. על אחת כמה וכמה שיש לנו להמנע מדבר לשון הרע על הזולת שבה מזיק לחברו. נמצא שהעושה כן הוא פחות מהכלב ולכן ראוי להשליכו לכלבים.

עוד ניתן לבאר: היתרון שיש לאדם על בעלי החיים הוא בכח הדיבור כמו שנאמר "ויהי האדם לנפש חיה" (בראשית ב-ז) ותרגם אונקלוס: "לרוח ממלאך". ורש"י פירש: אף בהמה וחיה נקראו נפש חיה, אך זו של אדם, חיה שבכולם שנתוסף בו דעת ודיבור". נמצא, איפוא, שכל מעלתו של אדם ויתרונו על הבהמה הוא בעיקר ע"י הדיבור, ולכן הבהמות נמסרו למאכל האדם כי הם תחתיו. אולם אם מקלקל דיבורו בלשון הרע, וכיו"ב, גרוע הוא מבעלי חיים וראוי להשליכו לכלבים שהוא מתחתם

עוד יש לתרץ בדרך צחות: טבעם של הכלבים שאם אחד מהם נובח, מסיבה כל שהיא, אזי כל הכלבים ששומעים נביחתו מצטרפים אליו במקלה גם בלי לדעת סיבת נביחתו, זאת רק בגלל ששמעו... כך נוהג גם מי ששומע לשון הרע. "לא תשא שמע שוא", רק על סמך שמועה מעבירה הלאה... ובה דומה לכלב, לכן מיד נסמך לפסוק "לכלב תשליכון"....

בזה נוכל לבאר את הפסוק (במשלי כג): "מחזיק באזני כלב עובר מתעבר על ריב לא לו". אשר לכאורה תמוה: מדוע הזכיר הפסוק "אזני כלב" ולא חיה אחרת שנשיכתה קשה משל כלב?

אכן לפי המבואר מובן למה הוזכר דוקא "מחזיק באזני כלב", כי כך טבעם של הכלבים שכשהם רק שומעים כלב אחד נובח וכבר כולם מתערבים ומצטרפים לנבוה עמו, אעפ"י שאינם יודעים על מה ולמה ועל מי הוא נובח, כך גם זה ששומע לשון הרע ומעבירו הלאה, הריהו נחשב כ"מחזיק באזני כלב" - היינו מחזיק בהנהגתו של הכלב שמתערב בריב לא לו, רק על סמך מה ששומע באוזניו.

לאור זאת, נוכל להבין גם בפיוט "חד גדיא" שאומרים בליל הסדר, מדוע הביא דוקא את דוגמת הכלב שנשך את השונרא ולא חיה אחרת שנשכה? אלא משום שכך טבעו של הכלב שמתעבר על ריב לא לו. וזו התביעה עליו, נכון שהשונרא לא בסדר ע"ז שאכל את הגדי, אבל מה זה נוגע לכלב שמתערב ומעניש את השונרא. לכן, בצדק "אתא חוטרא והיכה לכלבא".

מסירות שלא לשמוע לשון הרע..

הרה"ק רבי שלמה ליב מלענטשנא זצ"ל, נשמר עוד מימי נעוריו מלשמוע דברי לשון הרע ורכילות ושאר דיבורים אסורים. הוא התגורר בבית עם חייט שאמנם היה עסוק בתפירתו, אך דיבר עם עוזריו דיבורים אסורים. על כן מעולם רבי שלמה לייב לא הגיע לביתו לנום שנתו בטרם יעלה החייט על יצועו כדי שלא להכשל חלילה בשמיעת דיבורים אסורים.

והנה באחד הלילות לא התאפשר לרבי שלמה לייב ללמוד בבית המדרש כהרגלו מידי לילה עד שעה מאוחרת, ונאלץ לשוב לביתו בשעה מוקדמת יותר. כאשר התקרב רבי שלמה לייב לבית, הבחין כי החייט עדיין יושב עם עוזריו עסוק בתפירתו כשהם משוחחים בדיבורי לשון הרע.

החליט רבי שלמה לייב שלא להכנס לבית מחשש פן ישמעו אזניו דיבורים אסורים של לשון הרע ורכילות, ועל כן נשאר בחוץ בקור העז במסירות נפש. הוא התהלך בקור המקפיא אנה ואנה במשך כמה שעות עד כלות כוחותיו. ובלבד שלא לשמוע דיבורי לשון הרע, עד שהתמוטט ונפל ארצה באפיסת כוחות.

לפתע כבה הנר של החייט והוא הוכרח להפסיק מתפירתו ומפטפוטי האסורים ולעלות לנום על יצועו. או-אז קם רבי שלמה ליב ונכנס לביתו וצעד למיטתו בשארית כוחותיו.

לימים העיד על עצמו כי מאותה מסירות נפש שהיתה לו בלילה זה, שלא לשמוע לשון הרע, זכה להגיע לבחינת "אזנים כרית לי" (תהלים מ-ז), לקבל את חוש השמיעה הרוחני עד כדי שהיה מסוגל לשמוע גם ממרחק רב לחישתם של אנשים המתלחשים ביניהם.

רמתיים צופים

ממה יש יותר לפחד...

ידוע על הגאון **רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל** שסבל בחייו ממחלוקות גדולות ודיבות שונות שהוציאו לעז על הקמיעות שכתב עד שעולם היהדות התפלג בין מעריציו למתנגדיו.

פעם אמרו לו שמתנגדיו מתכוונים להתקיפו בגופו. הגיב ואמר: כשהיושע הלך עם המרגלים התפלל עליו משה: "י-ה יושיעך מעצת מרגלים". אולם אח"כ נאמר: "ויאמרו כל העדה לרגום אותם באבנים" (את יהושע וכלב), ולא מצינו שמשא עשה פעולה כדי להצילם. ללמדנו: שמהבל פיהם של ישראל יש לחשוש יותר מאשר מאבניהם...

עיט"ת

"לשון הרע לא כאן..."

יהודי בא לפני **כ"ק האדמו"ר מגור בעל האמרי אמת זצ"ל** לשאול ממנו עצה האם לנסוע אל קרוביו העשירים באמריקה כדי שיעזרו לו בצרכי נישואי בנו. האדמו"ר השיב בחיוב כי לצורך מטרה חשובה זו, בהחלט ראוי שיסע.

אך הלה המשיך לומר כי כבר ביקר באמריקה ויהודי המקום לא נראו בעיניו וכו' מיד הפסיקו הרבי: "וכי כאן המקום לדבר לשון הרע?! ולא נתן לו להוסיף אפילו מלה אחת.

ראש גולת אריאל

"אזני לא ישמעו לשון הרע..."

הגה"צ רבי שאול קצין זצ"ל זהיר היה ביותר בשמירת הלשון. פעם כששוחח עם אחד מידידיו דיבר הלה בגנותו של פלוני. קפץ רבי שאול ממקומו בבהלה וגער עליו: "צא מבית! אזני לא ישמעו דיבורים אסורים!" ולא הניחו לסיים דבריו.

לימים כשפגשו שנית אמר לו רבי שאול: "אל תחשוב שיש לי שנאה עליך. אדרבה, מכיון שאתה ידידי ואהובי נזפתי בך, והצלתיך מאיסור השקול כעבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים..."

הלמות עמלים

עצה להתגבר על תאוות לשון הרע...

ניגש תלמיד לגאון **רבי אייזיק שר זצ"ל** ושאל: "יש לי תאוה גדולה לספר לשון הרע. דברים "פיקנטיים" שאף אחד לא יודע. מה העצה להתגבר ולא להכשל?"

אמר לו רבי אייזיק: "אביך היה אצלי לפני שבועיים והתעניין עליך, עשה עלי רושם מצויין. האם גם עליו יש לך תאוה לדבר לשון הרע?!" השיב התלמיד: "ח"ו! על אבא שלי אין לי כל תאוה לדבר לשון הרע!" "מדוע?" - שאל רבי אייזיק - "האם לאביך אין חסרונות מדוע הוא שונה מכל אדם אחר?" השיב התלמיד: "על אבא שלי אינני רוצה לדבר כי אני אוהב אותו".

אמר רבי אייזיק: "אם כן, נתת לעצמך עצה טובה איד להתגבר על התאוה לדבר לשון הרע: תאהב את הזולת ואז לא תרצה לדבר עליו!"

הלמות עמלים - ח"ב

לחפוז בטובת חברו, שתהיה עינו טובה בשל חברו!

נלמד מהפסוק: "ובא אשר לו הבית" (פרק יד-לה)

ואמרו חז"ל על שבעה דברים נגעים באים ואחד מהם הוא צרות העין [רש"י]: שצרה עינו באחרים ואינו מהנה שכניו מכלים ע"י השאלה] דכתיב: "ובא אשר לו הבית" ותנא דבי רבי ישמעאל, מי שמיוחד ביתו לו. ופירש רש"י כלי תשמישו שלא השאילם לאחרים (ערכין טז).

נאמרו: "טוב עין הוא יבורך כי נתן מלחמו לדל" (משלי כב-ט) וביאר המהר"ל מפראג זצ"ל (בספרו נתיבות עולם ח"ב נתיב עין טוב פ"א) כי מי שהוא טוב עין ראוי הוא להתברך מהשיל"ת כי מלחמו נתן לדל בעין טובה ולא צרות עין. וההבדל בין לב טוב לעין טובה. כי לב טוב נחשב מי שחפץ להטיב לזולתו. ועין טובה נחשב מי שחפץ שהטובה שיש לחברו תהיה בשלימות. וההיפך מהם הוא לב רע ועין רעה.

על כן אמר שלמה המלך ע"ה "טוב עין הוא יבורך". שכן העין טבעה שתהיה צרה ואינה חפצה בשלימות הטובה, לכן רחוק הוא מהברכה. וכשנותן בעין טובה מראה שדבק הוא בברכה יתירה, שאם לא כן, לא היה נותן בטוב עין. לכן הוא יבורך.

לפיכך אמרו חז"ל (סוטה לח): "אין נותנין כוס לברך אלא לטוב עין שנאמר טוב עין הוא יבורך, אל תקרי יבורך אלא יברך". כי על כן, מכיון שטוב עין דבוק בברכה. כמשנ"ת, ראוי לתת לו כוס של ברכה לברך השיל"ת. משא"כ מי שהוא צר עין אין ראוי לתת לו כוס של ברכה, כי אם אינו דבק בברכה היאך יהיה מברך את השיל"ת.

רעיון נאה הובא בשם החתם סופר (בספר אהל אריה) נאמר בפסוק (י"ד-ב) "זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו"... ואילו בפסוק הבא אחריו נאמר "והנה נרפא נגד הצרעת מן הצרוע". ודייק החתם סופר: מה פשר שינוי הלשון, שבתחילה קוראו הכתוב "מצרוע" ובהמשך קורא לו הכתוב "צרוע"?

וביאר החתם סופר עפ"י מה שאמרו חז"ל (ערכין טז): על שבעה דברים נגעים באים. על לשון הרע ועל שפיכות דמים... ועל צרות עין. כאשר באה לאדם צרעת על עוון לשון הרע קרוי הוא "מצרוע", שהוא נוטריקון של מוצא דיבה רעה, וכשבה לאדם נגע צרעת על צרות עין נקרא הוא "צרוע" מלשון צר-עין. ובא הפסוק ללמדנו בזה שאפילו כשנתרפא מעוון זה של לשון הרע ולא נקרא עוד "מצרוע", עדין צריך כפרה על העבירה של צרות עין. לכן נכתב בפסוק "נרפא נגע הצרעת מן הצרוע" - היינו מזה שיהיה צר עין.

הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל כתב (בספרו אמרי דעת ח"ב) שיש ללמוד מדברי חז"ל בגמרא (נדרים לח.) על משה רבינו, שאף שלא ניתנה תורה אלא למשה וזרעו, נהג משה בה טובת עין ונתנה לישראל. עליו הכתוב אומר "טוב עין הוא יבורך".

ומכאן יש ללמוד - כותב רבי מיכל יהודה - שדרך ההתעלות בתורה צריכה להיות עם עין טובה. לשמוח בהצלחת השני. כששומעין שהשני אומר סברא בלומדות, יש לשמוח כמו ששמה בשעה שאומר היא בעצמו. לא צריך להרגיש תחרות בכך שהשני מתמיד יותר ומצליח יותר בלימודו.

אם יש הרגשת תחרות, שמרגישים בלב צרות עין מהעליה וההצלחה של השני, זוהי מחלה ואין ממנה כל תועלת. אלא צריך לשמוח בהצלחת השני ולהשתדל להתמיד כמוהו. כשלומדים עם עין טובה, בוודאי זוכים שיתקיים "ומנחליאל במות" - שעולה לגדולה. אך אם ח"ו עינו צרה - הרי שמתקיים בו "מבמות הגיא". כדרשת חז"ל (נדברים נה) שאם הגביה עצמו, הקב"ה משפילו".

לעודד התלמידים בעין יפה...

פעם בעיצומו של שיעור שמסר הגאון רבי דוב בעריש וויזנפלד זצ"ל בישיבת טשיבין, קם אחד הבחורים והעיר ש"לכאורה מדברי הרא"ש במקום פלוני לא משמע כדברי ראש הישיבה". עצר רבי דוב לרגע, חשב ואמר: "אכן, צריך לראות איך זה מסתדר עם דברי הרא"ש!"

לאחר סיום השיעור, פנה אל רבי דוב אחד מבחירי התלמידים וטען: "הלא אין כל סתירה מדברי הרא"ש לשיעור שהושמע?" השיב לו רבי דוב: "אמת שאין כל סתירה, אבל ראיתי שאותו תלמיד כל כך שמח בשאלתו ולא רציתי לסתור את דבריו!"

כיוצא בזה, סיפר אחד התלמידים, שפעם בשיעורו הקבוע בישיבת 'חיי עולם', הביא רבי דוב סברא בשם ה"פילפולא חריפתא" ואחד התלמידים פתח בפני רבי דוב את ה"פילפולא חריפתא" והראה שאינו אומר בדיוק כדבריו... רבי דוב שתק והודה לו על התיקון.

ואולם אחרי השיעור, כשהתלכדו סביבו מספר תלמידים בשאלות על השיעור, הראה להם רבי דוב את דברי ה"פילפולא חריפתא" ממקום אחר במסכת, שכתב במדויק כפי שאמר... נתברר שרבי דוב רצה לתת לאותו תלמיד הרגשה טובה שמבין את דברי הפילפולא חריפתא" על בוריים ובכך לעודדו ולחזקו בלימודו.

שר התורה

להקשיב לזולת ולחזק דבריו....

בני משפחת הגאון רבי חיים קרייזוויט זצ"ל סיפרו שחוננו הגה"צ רבי אברהם גרודז'ינסקי זצ"ל הי"ד. לקחו לחתן משום שהיה בו מדת "עין טובה", והדבר בא לידי ביטוי באופן ובצורה ששמע את דברי זולתו.

שכן בדרך כלל, כאשר ישנו תלמיד חכם הגדול בכשרונות וידיעות, אם אינו מיוחד במדות טובות, הרי אין לו סבלנות להקשיב לדברי חברו עד תום, אלא הוא נכנס לתוך דבריו, ומיד כששומע ממנו איזה דבר חידוש, ממהר לסתור ולהפריך דבריו מגמרא או מרבותינו הראשונים, כי ה' הטובה עליו. אך רבי חיים קרייזוויט היה תמיד משתדל להקשיב ולהביא ראיות לחידוש ששמע מהזולת, אפילו כאשר לא הסכים לגמרי לדבריו. ה"עין טובה" היא שהכריעה לנהוג כך.

אמרי דעת

מוותר משלו למען הזולת...

פעם נכנס למעונו של ראש ישיבת מיר - הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, יהודי שהיו לו כמה מוסדות תורה ונקלע למצוקה כספית גדולה. הפנה אותו רבי נתן צבי לנגיד הרב יוסף שטרן שליט"א (זה שבנה מכספו את בנין ישיבת מיר-ברכפלד ואת בנין בית ישעיה בירושלים). בירר הנגיד את הסכום לו זקוק, והתברר שמדובר בסכום עצום שלא יוכל לתת.

אך רבי נתן צבי לא וויתר על עזרתו, והא ביקש משניהם לנסוע לבני ברק להכנס לביתו של הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל ולשמוע מה דעתו. הרב יוסף שטרן אמר לרבי חיים שאמנם יש לו בפועל את הסכום, אלא שהוא מיועד עבור הקמת ישיבת מיר ברכפלד. (שנבנתה אז במודיעין עילית). פסק רבי חיים שאם כך, הוא פטור מלעזור לאותו ראש המוסדות ששרוי במצוקה.

כשנודע הדבר לרבי נתן צבי אמר לרבי יוסף שהוא מוותר על זכותו... ומבקש ממנו שיפריש מהסכום שרצה לתת לישיבת מיר ברכפלד, את הסכום שנצרך לאותם מוסדות תורה...

בכל נפשך

בטלה דעתו...

כידוע, הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל לא הרשה שיצלמו אותו בביתו (כפי שנהג אביו, ומדובר בשנים לפני שקמו וועדות הצדקה וכיו"ב) ואכן לא צילמו. יום אחד הגיע אברך (שרבי חיים כלל לא הכירו) עם מצלמה וביקש מאחד המשב"קים שיצלם אותו ליד רבי חיים. אמר לו שרבי חיים לא מרשה לצלם. אמר לו האברך שימתין רגע... הוא נכנס לחדרו של רבי חיים וסגר אחריו את הדלת. כעבור דקה יצא ואמר שרבי חיים קורא לו. הוא נכנס ורבי חיים הורה לו: "תצלם אותנו!"

לאחר שיצא האברך מהבית, שאל המשב"ק את רבי חיים: הרי נכנסים לכאן אנשים חשובים יותר או פחות. כולם מבקשים תמונה ואין רשות בשום אופן. מה שונה פלוני זה שאינו מוכר כלל, והרב הרשה לצלם אותו?

השיב רבי חיים: "יש לו ילד חולה והרבה הוצאות רפואיות ואין לו כסף. זה פקו"ל לילד החולה. כעת נוסע לאמריקה לאסוף כסף, והוא אומר שעם התמונה הזו אזי יתנו לו יותר כסף, וכי אני יכול לסרב במצב כזה!?"

מדברי רבי חזקיהו משקובסקי שליט"א בהספדו

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

תזבנה לחיים !

הסתובבתי וראיתי את אחד המאבטחים הישראלים קורא לי: "הבחור שהבאת עושה בעיות, והמנהל מבקש שתחזור פנימה". חזרתי בריצה לכיוון המטוס, הבחור עמד בחוץ יחד עם הטייס ומנהל האבטחה. הוא הסתכל עלי וצעק לי: "שקרו! שיקרת לי שאתה איתי על המטוס! אתה לא מבין שבלעדיך המטוס לא יצליח להגיע לארץ?"

ניסיתי להסביר לו שאני ממש מתנצל אבל אין ברירה. הוא חייב לעלות לטיסה ולהגיע לארץ לקבל טיפול. אבל הטייס והמנהל אמרו לי שהם מעדיפים שהוא לא יעלה. הם חוששים שתהיינה בעיות בטיסה.

לא נותרה לי ברירה. לקחתי אותו איתי בחזרה. ישבנו במונית בשקט רועם, כשאני מאוכזב מאוד מכך שהסיפור ממשיך ואצטרך לבלות את זמני עם הבחור.

תוך כדי נסיעה הוא הסתכל עלי ושאל: "למה אתה כועס עלי, אתה היית עולה על מטוס שיש בו סכנה! אתה לא מבין שהמטוס עומד להתפוצץ!"

* * *

השאלה התמימה הזו נתנה לי להבין שהבחור באמת לא אשם. במצב שבו הוא נמצא, הוא באמת רואה את זה כמציאות אמיתית. המטוס עומד להתפוצץ ולמה שאכעס עליו!

אמרתי לו מיד שאני ממש מבין אותו ולא כועס.

למחרת ההורים שלחו רופא שפרס עליו את חסותו ולקח אותו הביתה למשפחתו בארץ-הקודש.

סיפרתי את כל זה כדי לסכם את התזבנה החזקה שלמדתי מהסיפור הזה:

פעמים רבות אנחנו כועסים על מישהו, או מאוכזבים ממשוהו שקורה. אני למדתי שלפני שכוועסים צריך לנקוט בפעולה אחת: לנסות להבין את האדם שמולי.

מה עובר לו בראש?

איך הוא רואה את פני הדברים?

כשאתה לובש את המשקפיים של הזולת, אתה מגלה ברוב המקרים שבאמת אין מקום וסיבה לא לכעס ולא לאכזבה-

--

יום אחד, נכנסים כמה צעירים אל הרב נחמיה וילהלם שליח חב"ד ב'בנגקוק - תאילנד' ומספרים לו בדאגה על בחור ישראלי שמסתובב ברחוב, צועק ומשתולל.

במקום כבר עומדים כמה שוטרים שמנסים לעצור אותו, אך לא מצליחים... וכך הוא תיאר את שהתרחש:

הבנתי מיד שמדובר באדם שלקה בנפשו, והלכתי יחד עימם לרחוב בו עמד הבחור. הצלחתי לשכנע את השוטרים לתת לי לטפל בו, ולקחתי אותו איתי.

הבחור היה במצב נפשי מאוד קשה. יצרתי קשר עם ההורים, הסתבר ששניהם מבוגרים ולא בדיוק במצב שמאפשר להם להגיע לתאילנד ולאסוף אותו. הם ביקשו שאעשה כל מה שאוכל כדי לשלוח אותו לארץ בהקדם. לקחתי את הבחור לרופא מקומי שיתן לו תרופות הרגעה באופן זמני, עד להגעתו ארצה. התחלתי לשכנע את הבחור שיטוס לארץ.

* * *

כמעט שבועיים הבחור שהה אצלנו. היו אלו שבועיים לא קלים בכלל, ובסופו של דבר הבחור התרצה לחזור לארץ. שמחתי מאוד שסוף-סוף נוכל לשלוח אותו. ביקשתי מכמה ישראלים שהיו על הטיסה באותו לילה, שישומו-לב אליו ונסעתי איתו לשדה התעופה.

מנהל האבטחה נתן לי לעלות יחד איתו למטוס, כדי לוודא שהוא יושב במקומו, והכל בסדר. אחריו עלו כל הנוסעים.

קצת לפני ההמראה התחלתי ללכת לכיוון הדלת כדי לצאת מהמטוס, הבחור קרא לי ואמר: "אם אתה לא טס איתי אני לא טס. אם אתה יורד מהמטוס - המטוס יתפוצץ בדרך ואני לא מוכן לנסוע".

בלית ברירה אמרתי לו שאני עובר למחלקת עסקים, אבל אני איתו על המטוס. זה הרגיע אותו ואכן עברתי למחלקת עסקים.

משם יצאתי מהמטוס.

* * *

חשבתי שבזה הגיע העניין לסיומו, ועשיתי את דרכי לעבר היציאה משדה התעופה, כדי לחזור הביתה למשפחתי שכמעט לא ראיתי בשבועיים הקשים האלו.

ממש לפני היציאה אני שומע צעקה מאחורי "כבוד הרב!"

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il